

Pielęgnacja osoby umierającej

Autor
Agnieszka Wejer

Pielęgniarka, Specjalista opieki paliatywnej

4 minuty czytania

W okresie, kiedy stan chorego ulega pogorszeniu w związku z postępującą chorobą, prowadząc nieuchronnie do okresu umierania możemy pomóc choreму właściwym postępowaniem pielęgnacyjnym.

Tak jak dbamy o jakość życia w chorobie, powinniśmy zadbać o jakość odchodzenia i [ostatnich chwil życia](#) naszego bliskiego.

Zobacz, jak postępować w ostatnich chwilach życia Twojego bliskiego.

Wskazówki , jak postępować przy chorym umierającym

- ✓ Zawsze należy brać pod uwagę, że chory wszystko słyszy. Dlatego odnoś się do niego z szacunkiem i tłumacz czynności, jakie zamierzasz wykonywać.
- ✓ Przy postępującym **osłabieniu chorego** pomóż mu w czynnościach [pielęgnacyjno-higienicznych](#), tj. [mycie](#), pomoc w [zmianie bielizny osobistej](#), [zmiana pozycji ciała](#). Zabezpiecz chorego w razie [nietrzymania stolca i moczu](#).
- ✓ Pamiętaj, że w czasie agonii należy zrezygnować z niepotrzebnych i uciążliwych dla chorego czynności pielęgnacyjnych, zachowując przede wszystkim atmosferę **ciszy i spokoju** w otoczeniu chorego.
- ✓ Przy **senności i splątaniu** chorego pozwól mu spać, miej cierpliwość i zrozumienie, że chory może być nielogiczny, mów spokojnym głosem, trzymaj za rękę, pogłaszcz.
- ✓ Przy **zaburzeniu świadomości** chorego, która utrudnia kontakt, niezwykle ważna jest uwaga, obserwowanie mimiki twarzy, która może wyrażać ból, pragnienie, problemy z oddychaniem lub inne niedogodności, takie jak niewygodne ułożenie. Chory może sygnalizować dolegliwości poprzez nadmierne pobudzenie, jęki, gestykulację rękoma.
- ✓ Przy **zmianach w oddychaniu** ułóż chorego w pozycji na wznak z uniesionym wezgłowiem łóżka, przewietrz pomieszczenie, włącz wentylator lub zastosuj tlenoterapię (jeśli chory korzysta z koncentratora tlenu).
W czasie agonii może pojawić się gwałtowna [duszność](#) (głośny przyśpieszony oddech). Jeśli zmiana pozycji i powietrze z wentylatora lub koncentratora tlenu nie pomogą, można zminimalizować ten objaw, podając leki zlecone przez lekarza (drogą podskórną).
- ✓ Przy charczącym oddechu spowodowanym drganiem wydzieliny w drogach oddechowych tzw. **rżeniu przedśmiertnym** zachowaj spokój.
Większość chorych jest nieświadoma tego objawu, zazwyczaj jest on niepokojący tylko dla

opiekuna.

Jeżeli to możliwe zmień ułożenie chorego, podkładając poduszki do pozycji półsiedzącej.

W przypadku zalegania bardzo dużej ilości wydzieliny – ułóż chorego na boku spróbuj usunąć wydzielinę z ust gazikiem.

Podaj leki zalecane przez lekarza. W wyjątkowych przypadkach możesz odessać wydzielinę ssakiem medycznym, wykorzystując miękkie cewniki.

- ✓ Przy **problemie z przyjmowaniem posiłków i płynów**, jeżeli **chory nie chce jeść**, nie karm na siłę. Ważne jest **pojenie chorego** lub zwilżanie ust. Przy pojeniu unieś głowę chorego tak, aby chory się nie zachłystnął. Możesz używać preparatów do zagęszczania płynów (dostępne w aptece), które zapobiegają zakrztuszeniu.
- ✓ Przy **bólu** związanym ze **zmianami w obrębie jamy ustnej** (zmiany na śluzówkach, owrzodzenia, nadkażenie grzybicze) zrób delikatną **toaletę jamy ustnej**, często zwilżaj usta chorego, podawaj zimne płyny.
- ✓ Przy **bólu** związanym z **zaparciami** zastosuj czopki lub delikatny wlew doodbytniczy.
- ✓ Pamiętaj, aby dotychczas stosowane **leki doustne** zastąpić inną postacią, np. zastrzyki podskórne, plastry, spraye.

Pamiętaj:

- ✓ Chory ma prawo **decydowania o sobie**, w szczególności do podjęcia decyzji o pozostaniu i umieraniu we własnym domu.
- ✓ Zapewnij chorego o swoim wsparciu, gotowości do pomocy, zrobienia wszystkiego, aby ulżyć w cierpieniu.
- ✓ Zapewnij choremu spokój, wygodne ułożenie (tak, jak chory lubił wcześniej).
- ✓ Ostatnim zmysłem, który umiera jest dotyk. Dlatego ważne, aby chory czuł, że jest się przy nim. Możesz trzymać go za rękę, delikatnie głaskać.
- ✓ Śmierć otulona miłością bliskich daje możliwość odejścia w spokoju, a także pozostawia spokój w sercu pozostałych członków rodziny.
- ✓ Jeśli to możliwe **rozmawiaj z chorym o uczuciach**, pozwól powiedzieć to, co jeszcze nie zostało powiedziane tak, aby chory mógł odejść spokojnie.
- ✓ Spróbuj zachować spokój, zaakceptować nieuchronność nadchodzącej śmierci twojego bliskiego, już i tak bardzo wymęczonego przez chorobę. Podziękuj za wspólne życie, wspomnienia i powiedz, jak ważną postacią był w twoim życiu.
- ✓ Staraj się mówić nawet w sytuacji, kiedy chory jest bez kontaktu i wydaje się, że może ciebie nie słyszeć.
- ✓ Zapytaj chorego, czy potrzebuje spotkania z duchownym. Jeśli tak, zapewnij takie spotkanie.

Unikaj:

- gwałtownych reakcji, takich jak krzyk, głośny płacz
- reagowania złością na zachowanie chorego, który może z różnych powodów zachowywać się agresywnie
- nie okłamuj chorego, że wszystko jest w porządku
- niepotrzebnych ingerencji pielęgnacyjno-higienicznych, zbyt częstej zmiany pozycji, karmienia na siłę

Materiały zamieszczone w serwisie bliskochorego.pl są opracowane przez ekspertów z dziedziny opieki paliatywnej, zgodnie z ich najlepszą wiedzą i doświadczeniem. Materiały te nie stanowią porady lekarskiej i psychologicznej, mają wyłącznie charakter informacyjny i nie mogą zastąpić bezpośredniej konsultacji ze specjalistą. W razie konieczności uzyskania pomocy medycznej należy zgłosić się do właściwego specjalisty.